Cena egzemplarza 15 groszy

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHEŁMŻY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 198. | Chełmża, piątek, dnia 30-go sierpnia 1929 r. | Rok II.

Dzisiaj dyktują — jutro mogą rozkazywać.

W siódmym roku władarzowania krajem Mussolini zamknął rok budżetowy 1928/29 nadwyżką w sumie 1 miljarda 250 miljonów lir i jednocześnie obniżył wszystkie podatki państwowe do połowy, a dochody z galerji i muzeów wykreślił z dochodów państwowych, otwierając przybytki sztuki dla wszystkich gratisowo.

Mussolini mógł sobie pozwolić na obniżenie podatków, aczkolwiek wpłacił Watykanowi złotem 750 miljonów lir, a na 1 milard wystawił papiery procentowe, które w najbliższym czasie ze skarbca watykańskiego wykupić będzie musiał.

To realne zwycięstwo wodza czarnych koszul i twórcy faszyzmu odczuły szerokie masy społeczne i to na własnej kieszeni, albowiem z chwilą obniżenia podatków zaczęto obniżać ceny wszelkich materjałów i produktów pierwszej potrzeby. Obecna nadwyżka budżetowa we Włoszech jest dopiero wstępem do przyszłych zdobyczy gospodarczych rządu włoskiego, który dzięki nowemu regime'owi umiał rozwiązać cały szereg trudności tak socjalnych jak również gospodarczo-ekonomicznych.

Podstawą tej nadwyżki budżetowej to bilans handlowy włoski, który w roku b. przewyższa eksportem import sumą 2 miljardów 150 miljonami lir w złocie.

Jest to więc suma czterokrotnie większa aniżeli w roku 1926.

Podniesienie rolnictwa.

Takie podniesienie eksportu i jednocześnie obniżenie importu włoskiego ma swoje wielkie źródło przedewszystkiem w podniesieniu włoskiego rolnictwa. Jak wiadomo, Włochy jeszcze 3 lata temu musiały zaopatrywać się w chleb na rynkach zagranicznych i to zawsze tak poważnie obciążało budżet państwowy, że ten wykazywał stale niedobory w bilansie handlowym, pokrywane, a raczej zapisywane na poczet długów państwowych.

Mussolini, rzucając na rolnictwo 7 i pół miljarda lir w formie 30-letniej pożyczki, tak dla małorolnych, jak również i wielkich agrarjuszy — podniósł rolnictwo włoskie tak wysoko, że dziś Włochy nie potrzebują kupować zboża na chleb zagranicą, a w najbliższej przyszłości Rzym będzie się starał o rynki zbytu dla włoskiej pszenicy.

To podniesienie rolnictwa odciążyło budżet państwowy, a bilans handlowy w pierwszym rzędzie stał się mocno aktywny, albowiem w tym czasie, kiedy podniosło się we Włoszech rolnictwo — podniósł się równomiernie handel i przemysł, które dzięki świetnej organizacji handlowo-dyplomatycznej zyskały nowe rynki zbytu na Bałkanach i w Azji Mniejszej.

Nadto podniesienie kultury rolnej w kolonjach włoskich afrykańskich podniosło zapotrzebowanie tubylców afrykańskich na towary włoskie i to wiele przyczyniło się do tak aktywnego bilansu handlowego, który przyczynił się znowu do nadwyżki budżetowej państwa.

Miljardy na inwestycje.

Nie można powiedzieć, żeby Mussolini sztucznie zrobił tę nadwyżkę budżetową, aby sobie pozyskać pozostałe szeregi maruderów robotniczych po miastach czy też na wsi.

Raczej trzeba przyznać, że nadwyżka ta powstała wbrew woli Mussoliniego, który przez te siedem lat stale rozbudowuje wsie i miasta i na inwestycje rzuca miljardy lir w złocie, zatrudniając przy tych robotach olbrzymie rzesze robotników.

Wystarczy chyba, jeżeli zacytujemy, że tylko w jednym roku 1928 — zainaugurowano 2802 dzieła natury publicznej, jak szkoły, szpitale, drogi, tamy wodne, meljoracje itd. — Na inwestycje Włochy wydają więcej, niż każde inne państwo w Europie, ale na nadwyżkę budżetu państwowego złożyła się jeszcze jedna pozycja b. ważna, jakiej nie może dać znowu żadne państwo powojenne — t. j. przez siedem lat Włochy nie znają strajków i lokautów.

Tak robotnik włoski jak również i kapitalista nie czują potrzeby strajku, czy też lokautu, bo wszelki zatarg rozstrzyga Karta Pracy.

Z tej racji skarb państwa włoskiego nie obciążony jest utrzymywaniem bezrobotnych, a przemysł znowu nie traci ani jednego grosza na cele strajkowo-lokautowe — czyli może śmiało konkurować na rynkach zagranicznych.

Jak rośnie prestiż Włoch ?

Dalej nie można robić zarzutu Mussoliniemu, aby np. stosował oszczędność w polityce zagranicznej i z tej racji zbierał oszczędności dla nadwyżki budżetowej państwa.

Powszechnie wiadomą jest rzeczą, że Albanja siedzi w kieszeni skarbu państwa włoskiego, a inne państwa bałkańskie również mają swoje weksle w Banca d'Italia.

Dzisiejszy prestiż Włoch zagranicą jest najwymowniejszem świadectwem, że z racyj budżetowych nie zrobiono na tej płaszczyźnie najmniejszego uszczerbku.

Trzeba następnie przyznać, że Włochy dzisiejsze Mussoliniego — to mocarstwowa potęga, która gospodarczo i militarnie stale się podnosi i która dziś dyktuje to i owo Europie, a w najbliższym czasie będzie zdolną rozkazywać.

Trzeba prawdzie spojrzeć w oczy.

Szkoda tylko, że do tej pory w Polsce są błędne pojęcia o faszyzmie i o Mussolinim i do tej pory niedoceniało się tej wielkiej wartości politycznej Włoch.

Antyfaszyści pisali i piszą bajki o faszyzmie — sądzili, że w ten sposób zgniotą faszyzm, który tymczasem ugruntował się na opoce i błazeńskim linoskoczkom pokazał twardą pięść i kiesą złota — źródło siły i mocarstwowej twórczości.

To realne zwycięstwo Mussoliniego widzieli od pięciu lat Niemcy i dlatego stali zawsze twardo przy pałacu Chigi — wzamian za co mają poparcie Mussoliniego wszędzie: i w Genewie i w Paryżu i w Hadze.

Trzeba, aby i w Polsce to zrozumiano... G. L.

Masakra ludności żydowskiej w Haifie.

Londyn, 28. 8. Jak „Daily Telegraph“ z Bejrutu donosi, uciekinierzy z Haify donoszą, że Arabowie zaatakowali Haifę, gdzie wymordowali wielką ilość ludności żydowskiej.

Część żołnierzy angielskich mieli Arabowie rozbroić. Sytuacja pogarsza się z godziny na godzinę.

W chwili obecnej niema potwierdzenia wiadomości o rozbrojeniu oddziału wojsk angielskich.

Z Malty wysłano wczoraj wieczór do Palestyny dalszy okręt wojenny i dwa kontrtorpedowce.

Protektorat Ameryki nad Palestyną!

Warszawa, 28. 8. W związku z zajściami w Palestynie organizacje sjonistyczne urządziły wczoraj szereg manifestacyj.

O godz. 10-tej rano odprawiono nabożeństwa w synagogach, poczem młodzież żydowska w liczbie około 200 osób uformowała pochód, który usiłował dotrzeć pod poselstwo angielskie, lecz przeszedł tylko jedną ulicę, poczem rozwiązał się na wezwanie policji.

O 4-tej po poł. w lokalach zamkniętych i na podwórzach rozpoczęły się wiece protestacyjne. Wygłoszono szereg przemówień skierowanych przeciw Anglji i domagających się odebrania protektoratu nad Palestyną Anglji i oddania go Ameryce. Sklepy żydowskie były zamknięte.

Około godziny 5-tej wyruszył pochód organizacyj sjonistycznych ze sztandarami i transparentami, noszącemi napisy w językach: polskim, hebrejskim i żargonie „Niech żyją bohaterowie walk z Arabami!“, „Nie damy Ściany Płaczu!“ i t. d. Pochód nie dotarł do konsulatu, gdyż policja piesza i konna gęsto obstawiła ulice. Mniejsze pochody urządzono wieczorem. W czasie przechodzenia jednego z takich pochodów, malarz pokojowy Pawlak wyraził się ujemnie pod adresem żydowskim. Tłum żydów rzucił się na niego i poranił go dotkliwie.

O godz. 8-ej odbyły się nowe manifestacje żydowskie dla emigrantów i związku żydowskiego, który postanowił wysłać 1200 ludzi z Polski, Łotwy, Litwy, Estonji i Niemiec na pomoc do Palestyny.

Warszawa, 28. 8. Ministerstwo spraw zagranicznych poleciło konsulatowi polskiemu w Jerozolimie przysłać sprawozdanie o przebiegu zajść w Palestynie. Według wiadomości angielskich zabitych jest 93 żydów, 46 arabów i 4 chrześcijan, rannych 296 żydów, 190 arabów i 35 chrześcijan.

Konsul Rzplitej na czele interwencji konsularnej w Palestynie.

Kair, 28. 8. Wobec krytycznej sytuacji w Jerozolimie, u konsula generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Zbyszewskiego, jako dziekana korpusu konsularnego, zebrało się ciało konsularne, przyczem powzięto rezolucję treści następującej: „Jerozolimski korpus konsularny, zbadawszy obecną sytuację i wysłuchawszy rezultatów demarche dziekana u władz brytyjskich w sprawie ochrony obcych obywateli, zdecydował poczynić dalsze kroki, celem zapewnienia przez władze miejscowe bezpieczeństwa przynajmniej w samej Jerozolimie, przyczem skonstatował, że w całej Palestynie panuje ogólne podniecenie". Dalej rezolucja podkreśla stanowczo konieczność specjalnej ochrony cudzoziemców i konsulatów na terenie, objętym rozruchami, ponieważ dotychczasowe środki ochrony okazały się niedostateczne.

Olbrzymie ulewy w Bułgarji.

Sofja, 28. 8. Ulewne deszcze spowodowały wielkie wylewy rzek i strumieni, które wyrządziły olbrzymie szkody w okolicach Radomiru. 24 osoby poniosły śmierć, 10 osób zginęło.

Cholera w Indjach.

Bombay, 28. 8. — Od ostatniego tygodnia czerwca r. b. w szeregu miejscowości prowincji Bombay na przeszło 11.000 wypadków cholery było 4272 śmiertelne.

„Konieczność przyspieszenia wynarodowienia Polaków".

Kowno, 28. 8. W „Tautos-Kellas" organie rządzącej partji Tautininki ukazał się artykuł, w którym partja ta wypowiada się za potrzebą przyspieszenia wynarodowienia Polaków.

W tym celu rząd litewski ma przystąpić niezwłocznie do przeprowadzenia litwinizacji wśród ludności polskiej, a zwłaszcza w Syrwinkach, Korzedarach i Jewiach, oraz wyznaczyć stypendja dla uczniów szkół średnich na pograniczu polskiem.

Ze świata.

Mobilizacja młodzieży sowieckiej.

Rewolucyjna rada wojenna okręgu Petersburskiego odbyła konferencję ze współudziałem przedstawicieli organizacyj zawodowych i robotniczych w sprawie przysposobienia wojskowego, w związku z sytuacją na Dalekim Wschodzie i potrzebą wzmocnienia granic zachodnich Rosji sowieckiej.

Postanowiono na tej konferencji zaciągnąć do przysposobienia wojskowego około 4 miljony młodzieży. Na przyszłe przeszkolenie, mianowicie w myśl rezolucji konferencji, zwołana ma zostać młodzież ze wszystkich fabryk i instytucyj sowieckich na jeden dzień ćwiczeń wojskowych.

Organizacją tych ćwiczeń na całym terenie Rosji sowieckiej zajmie się „Osaviachim", materjały zaś potrzebne dostarczy komisarjat wojny.

Papież ukarał swą siostrzenicę za nieskromny strój.

W kołach arystokratycznych Rzymu wielkie wrażenie wywołał zakaz wstępu do Watykanu, wydany przez papieża markizie Persechetti-Ugotini, żonie radcy poselstwa Nikaragui, siostrzenicy papieskiej.

Przyczyną tej banicji były stroje, jakich używała młoda markiza, a które dygnitarze watykańscy uznali za nieskromne.

Waldemaras pisze...

Premjer litewski Waldemaras wysłał do generalnego sekretarjatu Ligi Narodów notę, zawierającą odpowiedź na oświadczenie rządu polskiego na pierwszą notę litewską z 11 lipca br., którą jak wiadomo, przesłał swego czasu generalny sekretarjat Ligi rządowi polskiemu do wiadomości.

Nota litewska obejmuje 11 stron pisma maszynowego i zawiera te skargi przeciw rządowi polskiemu, które już w pierwszej nocie były wyszczególnione. Do noty dołączył Waldemaras listę, w której wylicza wszystkie nowe zajścia na granicy polsko-litewskiej.

Wojska sowieckie mają nakaz „tępienia" białogwardzistów.

W drodze powrotnej z Mukdenu do Moskwy zatrzymał się generalny konsul sowiecki Mielnikow w Charbinie i złożył sprawozdanie o sytuacji na Dalekim Wschodzie.

Oświadczył on, że armja chińska nie przedstawia większej wartości bojowej, natomiast groźniejszym odłamem są białogwardziści w liczbie 12.000. Dlatego też armja czerwona otrzymała nakaz tępienia białogwardzistów i niebrania ich do niewoli.

Jeńcy białogwardziści będą natychmiast rozstrzeliwani.

Nowe instrukcje w celu utrzymania spokoju w Austrji.

Urzędowo donoszą: W myśl uchwały rady ministrów z dnia 22 sierpnia br., otrzymali naczelnicy krajów austrjackich nowe instrukcje w kwestji pochodów i zgromadzeń publicznych. Cała uwaga władz skupiać się będzie na przyszłość na kontrdemonstracjach, urządzanych przez stronnictwa przeciwko wrogim sobie partjom.

Ze względu na zachodzące w takich okazjach niebezpieczeństwo starcia, będą demonstracje takie w przyszłości zakazane.

Równocześnie zostały znacznie zaostrzone środki, zmierzające do utrzymania ładu i bezpieczeństwa.

Z kraju.

Przedstawiciele 37 państw w Krakowie.

Rzadcy goście zawitali 27. bm. w mury Krakowa. Obok wybitnych mężów nauki z obu półkul świata przybyli przedstawiciele 37 państw Ligi Narodów, uczestniczący w XVIII sesji międzynarodowego instytutu statystycznego.

Sesja ta zaczęła się w Warszawie 20 bm. rautem u prezesa Rady ministrów, nazajutrz zostali uczestnicy obrad przyjęci przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej na Zamku. Obrady toczyły się w trzech sekcjach: demograficznej, ekonomicznej i socjalnej. Szczególnie żywą i ciekawą była dyskusja w sekcji ekonomicznej w zakresie zagadnień związanych ze statystycznem ujmowaniem zjawisk natury gospodarczej.

Zagraniczni goście przybywają do nas z Poznania, gdzie zwiedzili wystawę. W Krakowie nastąpi zakończenie sesji. Przyjęciem gości zajmuje się osobny komitet pod przewodnictwem b. ministra, prof. U. J. dr. Kumanieckiego. We wtorek o godz. 9 wieczorem odbył się raut w salach ratusza, w środę zwiedzili goście Wieliczkę, a wieczorem wzięli udział w pożegnalnym bankiecie, który wydał w Starym Teatrze warszawski komitet organizacyjny.

Nieudały zamach na pociąg pospieszny Lwów — Kraków.

Z Krakowa donoszą: Nieznani dotychczas sprawcy między Bogumiłowicami a Biadolinem ułożyli na torach barykady z progów kolejowych manowicie pod pociąg towarowo-pospieszny Nr. 9963. Pociąg zniszczył barykadę i wlókł ją po szynach na przestrzeni 8 kilometrów, skutkiem czego urządzenia kolejowe na tej przestrzeni zostały zniszczone. Barykadę położoną na drugim torze pod pociąg pospieszny Nr. 204 zauważył dróżnik w czasie kontroli i usunął ją przed nadejściem pociągu. Przerwy w ruchu nie było.

Pomyślna produkcja nawozów azotowych w Chorzowie.

Z wiadomości, otrzymanych z Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie wynika, że bieżący sezon sprzedaży nawozów azotowych produkowanych przez powyższą fabrykę ma przebieg pomyślny i że ogólna liczba sprzedaży przekroczy rezultat osiągnięty w tym samym okresie w ubiegłym roku. Mimo stosowanej przez fabrykę na większą skalę sprzedaży kredytowej, ilość protestów wekslowych jest wciąż bardzo nieznaczna, przyczem wszystkie weksle zaprotestowane zostały wykupione po proteście.

Rozpowszechniajcie
„Przegląd Pomorski"

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy). (82

— Ale też zapewniam pana, że pan Pousterle to warjat skończony! Wszędzie węszy zbrodnię, w każdym widzi zbója lub złodzieja! Że panna Klara, córka jego kocha się, jak ludzie mówią, w jakimś obieżyświecie, to jeszcze nie racja, aby posądzić biedną Wirginję...

— Kiedy ją nasłała podobno owa Włoszka!

— To nie prawda, to kłamstwo! To tylko przypadek, który pan Pousterle wytłómaczył w ten sposób. Ja wiem najlepiej, że to uczciwa dziewczyna. Żyje wprawdzie z chłopcem, który często jest bez zajęcia i dla tego nie gardzi pomocą, takiego pana, który chce jej przyjść z pomocą. Cóż w tem złego? O zbrodni dziewczyna myśli tak samo, jak ja.. Czy nie miała sposobności? Czy nie była u pana trzy razy, od wieczora do godziny ósmej rano? I co? Otruła pana? Zabiła?.. I wszystko przez pana Pousterlego! Przez niego straciłam miejsce... ale powiadam panu, że będzie mnie pan żałować, jak pan żałuje Wirginji! Bo wiem, że jej pan żałuje i nic to dziwnego — dziewczyna młoda, ładna, skromna i nie wymagająca. Czy wyzyskiwała pana, jak ta wysoka blondyna przed trzema laty? Tamta była złodziejka, to nie ulega wątpliwości, ale Wirginja?... Głowę bym dała za to, że pan jeszcze do niej wróci...

— Być może...

Julja przysunęła się i mówiła ciszej.

— A wie pan, co ja bym zrobiła na pańskiem miejscu?... Poszłabym się z nią zobaczyć!

— Z Wirginją?

— Tak! Mieszka biedactwo przy ulicy Pixerecourt, W Menilmentant.. Siedzi zawsze w domu sama, pracuje, dusi się w szczupłem i ubogiem mieszkanku... Dziewczyna się nudzi i pańska wizyta sprawiłaby jej wielką przyjemność. Przywiązała się do pana, kocha pana poprostu, sama mi to mówiła...

— I ty jej wierzysz?

— Dla czegoby nie? Jeżeli pan się boi swego Pousterle, jeżeli, będąc człowiekiem bogatym i wolnym, nie może pan przyjmować u siebie, kogo się panu podoba, to powinien pan pojechać do Paryża...

— Co prawda, to muszę nawet być w Paryżu u swego dentysty.

— Tem lepiej! Weźmie pan dorożkę i każe się pan zawieźć na ulicę Pixerecourt, Ja Wirginję uprzedzę. Spędzi pan godzinę lub dwie przyjemnie, i powróci pan spokojnie do domu. Nie zasztyletuje pana, nie zasztyletuje, nie otruje! Boże drogi, czego ten pan Pousterle sobie nie wymyśli!... Zresztą, przecież pan nie jest tchórzem i nie boi się głupich przywidzeń.

— Nie potrzeba wielkiej odwagi, aby w biały dzień pojechać do Menilmoutant, aby się zobaczyć z młodą dziewczyną.

Rozmowa poufna trwała blisko trzy kwadranse. Przez ten czas Julja odwoływała się do wszystkich uczuć, poruszała najgorsze instynkty starca i wreszcie go przekonała.

Julja miała słuszność. Stary Richaud nie ośmieliłby się przyjąć Wirginji u siebie w domu, gdyż obawiałby się, że narazi się na śmieszność i że Pousterle zerwie z nim stosunki. Tak samoby zapewne patrzeli na wybryki starca Seponesowie, kapitan Desbrousses, prokurator i wszyscy wtajemniczeni w sprawę.

Z drugiej strony pragnął bardzo nawiązać stosunek z Wirginją, którą rzeczywiście uważał za miłą, przyjemną i nie kosztowną znajomość.

— To też, Julja, wychodząc z pałacu miljonera, mówiła do siebie tryumfująco:

— Będzie jutro u Wirginji!

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Grudziądz. (Zasądzenie komunisty). Przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu stanął znany na bruku grudziądzkim komunista Maksymiljan Gołębiewski, oskarżony o szereg wystąpień przeciwpaństwowych. Sąd skazał go na rok więzienia. Po odczytaniu wyroku Gołębiewski obraził trybunał, za co znów go czeka surowa kara.

Chełmno. (Kasa Chorych otrzymała wojskowego komisarza). Zarząd i rada Powiatowej Kasy Chorych w Chełmnie na Pomorzu zostały rozwiązane. Komisarzem rządowym mianowano majora Stanisława Kucharskiego z Warszawy.

Młynek, pow. chojnicki. Bawiący u leśniczego p. Mrozowskiego synowie inspektora lasów, urządzili wraz z synem p. Mrozowskiego polowanie na dzikie kaczki. Cała trójka wsiadła z fuzjami na czółno, fuzję oparto o brzeg. W chwili, gdy czółno ruszyło z miejsca, jedna z fuzji obaliła się na dno. A gdy syn inspektora lasów nachylił się, by podźwignąć fuzję, ta będąc nabitą, wystrzeliła, raniąc jednego z nich w pierś, a syna p. M. w udo. Ofiary nieszczęśliwego wypadku przewieziono do szpitala do Chojnic. Stan chorych jest groźny.

Brusy, pow. Chojnice. W zeszłym tygodniu wieczorem wybuchł pożar w tartaku i fabryce listew Wróblewskiego Edmunda. Groźny pożar zniszczył całkowicie budynek tartaku oraz fabryki listew wraz z maszynami. Oprócz tego spalił się zapas listew i desek ogólnej wartości 100.000 zł. Przyczyny pożaru dotychczas nie ustalono.

Gdynia. (Krwawa bójka). Na ulicy Portowej w Gdyni wywiązała się bójka pomiędzy marynarzami duńskimi a marynarzami polskimi. Przeciwnicy od słów przeszli do czynu, przyczem szeregi marynarzy polskich coraz bardziej rosły. Na czele tych ostatnich stał znany awanturnik, wielokrotnie karany więzieniem, niej. Władysław Obuchowski. Marynarze duńscy zaczęli uciekać, ale zgraja pijanych awanturników rzuciła się za nimi i jednego z nich dogoniła. Butelką od piwa i jakimś żelaznym hakiem został ów marynarz duński potraktowany w ten sposób, że zalany krwią stracił przytomność i odwieziony został do szpitala. Tam dogorywa. Barbarzyńscy zbóje uciekli, zasłużona kara jednak ich nie minie.

Z miasta Torunia i powiatu.

Toruń (Starosta krajowy województwa pomorskiego). Na wtorkowem posiedzeniu Sejmiku Wojewódzkiego starostą krajowym został wybrany dotychczasowy zastępca starosty krajowego p. Wincenty Łącki.

Wpisy do państw. szkoły zawodowej żeńskiej. Wpisy powakacyjne do Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Toruniu ul. Strumykowa 4 odbywają się codziennie od godz. 10—13-tej na wszystkie działy. Egzaminy wstępne odbędą się dn. 2 września o godz. 9 tej.

Egzaminy dla eksternistów. Kuratorjum szkolne podaje do wiadomości, iż gimnazjalne egzaminy dojrzałości dla eksternistów oraz egzaminy z zakresu 6-ciu klas gimnazjalnych rozpoczną się w dniu 16-go września br. w państwowem gimnazjum im. M. Kopernika w Toruniu.

Termin wnoszenia podań do Kuratorjum o dopuszczenie do egzaminu upływa w dniu 10-tym września br.

Siemoń, pow. toruński, (Zebranie „Kółka Rolniczego"). Dnia 18 bm. odbyło się w naszej wiosce Siemoniu zebranie „Kółka Rolniczego", na którem prezes Kółka wygłosił kilka referatów na temat rolnictwa, przedstawiając w nich bolączki naszych rolników, spowodowane ostremi mrozami zeszłorocznej zimy. Dość ożywiona dyskusja po wygłoszonych odczytach świadczy niewymownie o tem, że rolnictwo i jej sprawy członków bardzo interesują. **Żniwa** prawie na ukończeniu.

Czytelniku!

Jeżeliś jest sympatykiem i szczerym przyjacielem naszego pisma, przyczyń się do zjednania nam szeregu nowych abonentów!

Pomorski Sejmik Wojewódzki wybiera p. Łąckiego starostą krajowym.

W dniu 28. bm. po uroczystem nabożeństwie w kościele Najśw. Panny Marji odbyło się w sali posiedzeń rady miejskiej posiedzenie pomorskiego sejmiku wojewódzkiego.

O godz. 10,20 p. wojewoda pomorski Lamot otworzył posiedzenie sejmiku wojewódzkiego krótkiem przemówieniem, w którem poświęcił wspomnienie pośmiertne pierwszemu staroście krajowemu pomorskiemu ś. p. dr. Józefowi Wybickiemu. Przemówienia tego wszyscy obecni wysłuchali, stojąc.

Następnie p. wojewoda Lamot powołał na przewodniczącego obrad najstarszego wiekiem p. Jana Kikulskiego, który objąwszy przewodnictwo, zarządził wybór przewodniczącego sejmiku wojewódzkiego i jego zastępcy. W głosowaniu na 54 głosujących marszałek sejmiku wojewódzkiego mecenas Szychowski otrzymał 23 głosy, zaś na zastępcę szambelan Lucjan Prądzyński 29 głosów.

Mecenas Szychowski, obejmując przewodnictwo, podziękował za wybór, a następnie poświęcił kilka słów wspomnienia zmarłym członkom sejmiku wojewódzkiego, a to ś. p. szambelanowi Sikorskiemu, z Chełmów Wielkich i ś. p. Jerzykiewiczowi — burmistrzowi z Brodnicy, w końcu wezwał do zgodnej współpracy w interesie państwa i współpracy z rządem, poczem wzniósł trzykrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta, prof. Ignacego Mościckiego, który to okrzyk zebrani z zapałem powtórzyli.

Z kolei sejmik wojewódzki przystąpił do obrad nad szeregiem spraw, objętych porządkiem dziennym. W końcu na posiedzeniu poufnem sejmik województwa pomorskiego dokonał wyboru starosty krajowego, którym wybrany został 35 głosami p. Wincenty Łącki — dotychczasowy wicestarosta krajowy.

Po wyborach p. wojewoda pomorski Lamot, który brał udział w całodziennem posiedzeniu po ponownem przemówieniu zamknął posiedzenie pomorskiego sejmiku wojewódzkiego.

KRONIKA

Chełmża, dnia 29 sierpnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek. Ścięcie św. Jana
Piątek. M. B. Pocieszenie

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Przewoski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni Apteka „Nowa" p. Maliszewskiego.

— **Przedostatni to już numer gazety** w sierpniu. Pamiętajcie, że jeszcze dziś możecie odnowić abonament „Przeglądu Pomorskiego" na wrzesień. Jeżeli listonosz nie przyjmie abonamentu, to na poczcie może sobie każdy jeszcze zapisać „Przegląd" na wrzesień.

— **Otwarcie kiosku.** Przed niedawnym czasem podaliśmy, że na narożniku ulic Chełmińskiej i 3-go Maja buduje się kiosk, który jest na ukończeniu. Obecnie stwierdzić możemy, że przed kilkoma dniami kiosk został otwarty i oddany do użytku publiczności.

Uznanie należy się na tem miejscu właścicielce kiosku p. Cimkowej, która, oceniając potrzebę tegoż, na najbardziej ożywionym odcinku miasta, przy drodze do parku 3-go Maja, za pozwoleniem Magistratu i Rady Miejskiej, kiosk zbudowała.

— **Przebudowa słupa reklamowego.** W ostatnich dniach rozpoczęto prace nad przeniesieniem słupa reklamowego z narożnika Rynku i ul. Toruńskiej na inne miejsce, mianowicie na nar. ul. Hallera i Rynku Bednarskiego tuż obok redakcji „Przeglądu Pomorskiego". W tym wypadku należy się uznanie Władzom, że postanowiły umieścić słup reklamowy na miejscu widocznem i dla ogółu dostrzegalnem.

Z drugiej strony, w związku z omawianiem słupa zapytujemy, dlaczego słup reklamowy przy ul. 21. Stycznia został ukryty gdzieś pod drzewami, że go ludzkie oko nie zobaczy. Firma Standart-Nobel wybudowała stację benz. na narożniku, a miasto słup reklamowy gdzieś tam w cieniu drzew.

— **„Cześć sportowi".** Tem hasłem zagaił we wtorek (27 bm.) prezes p. Więckowski zebranie miesięczne K. S. „Pogoń", podając równocześnie do wiadomości porządek obrad. Z powodu nieprzybycia sekretarza p. Bukowskiego, punkt II. (odczytanie protokółu) oraz punkt III (przyjęcie nowych członków) odroczone do czasu przybycia tegoż.

W punkcie IV. prezes podał do wiadomości program uroczystości W.F. w Toruniu, gdzie członkowie wyjeżdżają w niedzielę i biorą udział w biegu na 300 m, (2 zaw.), w trójboju (2 zaw.), w skoku w zwyż (2 zaw.), w skoku w dal (1 zaw). W sobotę bierze udział p. Więckowski sen. w biegu na 100 m. i 400 m. oraz 110 m. 2 płotkami.

W dalszym punkcie prezes napiętnował dotychczasową niedbałość sekcji piłki nożnej w uczęszczaniu na treningi, poczem zaznaczył, że zawody są zakontraktowane na dzień 15 września.

W punkcie IV. sekretarz p. Bukowski odczytał protokół z ostatniego zebrania. Na nowych członków przyjęto pp. Magulewskich, Senkowskiego, Kikulskiego, Wróblewskiego i Wiśniewskiego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego prezes p. Więckowski sen., solwował obrady hasłem „Cześć sportowi"!

— **Dowód „patrjotyzmu".** Dowiadujemy się, że niejacy Feliks Lasiński z Pędzewa, Jan Zarzycki z Pędzewa i Franciszek Olszewski z Gutowa sprzedali ziemię w rece Niemców.

Oby „sława" sprzedawczyków towarzyszyła im na całej ziemi polskiej! Hańba!

— **Z życia Klubu Kręglarzy „Bęc".** W dniu wczorajszym odbyło się w sali „Willi Nowej" zebranie tutejszego Klubu Kręglarzy „Bęc" przy bardzo licznym udziale członków. Obrady zagaił prezes klubu p. Juljan Wiśniewski, udzielając z kolei głosu sekretarzowi p. Bolesławowi Feeserowi, który odczytał protokół z ostatniego zebrania, przyjęty jednogłośnie i bez zmian przez plenum.

Z kolei omawiano sprawę wyjazdu kręglarzy do Grudziądza w niedzielę dnia 1 września br. na międzyklubową rozgrywkę kręglarską Chełmża — Brodnica. Na festyn powyższy wydelegowano 14 członków z skarbnikiem, którzy udadzą się do Grudziądza.

W dalszym punkcie zebranie uchwaliło zakupić nagrodę dla P. W. i W. F. w Toruniu.

Po odpowiedniem przemówieniu wice-prezes klubu p. W. Olszewski przystąpił do wręczenia dyplomów zdobywcom nagród wędrownych na ostatniem kulaniu.

Po wyczerpaniu porządku obrad, prezes p. Juljan Wiśniewski solwował zebranie hasłem „Bęc"!

Ruch towarzystw.

Czuwaj. Dziś o godz. 8-mej wieczorem w ogrodzie drh. Szymańskiego zbiórka Gromady Starszo-Harcerskiej. Z powodu bardzo ważnych spraw obecność wszystkich członków konieczna.

Paczkowski, komendant.

Stowarzyszenie kupców zbożowych i nasiennych na Pomorzu.

Notowanie

z dnia 27 sierpnia 1929 r.

Ceny za 100 kg. france stacja załadowania na Pomorzu.

Pszenica stara	00,00 — 00,00
Żyto nowe	26,00 — 25,00
Jęczmień browarowy	29,00 — 28,00
Jęczmień targowy	25,00 — 26,00
Owies	25,00 — 24,00
Mąka pszenna 65 %	72,00 — 74,00
Mąka żytnia 70%	39,50 — 40,00
Otręby pszenne	22,00 — 21,00
Otręby żytnie	20,00 — 19,00

Szanownej Publiczności miasta Chełmży i okolicy podaję do wiadomości, iż z dniem dzisiejszym

otwieram salon fryzjerski

w domu mego ojca ***przy ulicy Chełmińskie Przedmieście 46.***

Prosząc najuprzejmiej o łaskawe poparcie mego przesiębiorstwa kreślę się

z poważaniem

Henryk Roszak
Fryzjer.

BACZNOŚĆ!! JEDNORAZOWA OKAZJA!

Celem zaprowadzenia reklamy otrzyma każdy już za

90.— złotych

jeden trzyrurkowy odbiornik długofalowy z eleganckim głośnikiem salonowym. — **Natomiast za**

150.— złotych

jeden trzyrurkowy odbiornik długofalowy z jednym kompletem **rur telefonkowych**, kompletem **soczewek** i bardzo eleganckim głośnikiem salonowym. —

Za czystość głosu i pewny dobry odbiór dajemy **gwarancję** i wysyłamy łącznie z opakowaniem loko miejsca kupna. —

Gustaw Dehnick, Berlin-Britz, Rudower-Allee 5.

Wszystkie gatunki

papy, lepnik, smołę, **trzcinę sufitową, gwoździe papowe i trzcinowe, cement portlandzki** i wszystkie **artykuły malarskie** oraz wielki wybór **tapet** jako i **Sól bydlęcą** oferuje po cenach konkurencyjnych **Hurtownia kolonialna i fabryka wódek i likierów**

Fa Borus i Czerwiński
Chełmża, ul. Strzelecka.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek d. 30 bm. o godz. 4-tej po południu sprzedam u **p. Michałowskiego** za gotówkę najwięcej dającemu

1 lustro
1 bieliźniarkę

Zbiórka licytantów **w Dubielnie na podwórzu p. Bulzmana.**

Chełmża dnia 29. 8. 1929 r.
(—) Gramowski kom. sądowy

Obywatelstwu m. Chełmży i okolicy

polecam się do wykonywania wszelkich prac

ślusarsko - budowlanych

jak: konstrukcji żelaznych, parkanów (siatkowych i żelaznych), ogrodzeń grobowych, instalacyj wodociągowych i kanalizacyjnych, spawań autogenicznych (Autogenische Schweissung) wszystkich metali oraz reparacyj pomp i rozmaite inne prace wchodzące w zakres ślusarstwa.

Pracę wykonuję solidnie, fachowo i pod gwarancją, po cenach konkurencyjnych. — Przy większych pracach daję dogodne warunki.

Posiadając wieloletnie fachowe doświadczenie, zapewnić mogę rzetelne przeprowadzenie wszelkich prac z gwarancją kilkuletnią.

Władysław Czarnecki
Zakład ślusarsko-budowlany
Strzelecka 2. CHEŁMŻA Strzelecka 2.

Starszej kobiety względnie **młodszej dziewczyny** do dzieci i lżejszych prac domowych poszukuje

L. Zielińska
Chełmża - Kuchnia

Nauki

księgowości, korespondencji i stenografji udziela

G. Vorreau
rewizor ksiąg
Bydgoszcz
ul. Jagiellońska 14.

Ogłaszajcie się w Przegl. Pomorskim

Uwaga! Uwaga!

P.P. Pracodawcy!

Na podstawie art. 7 ustawy rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5-go lutego 1926. sporządzać musi każdy pracodawca

wykaz ściąganych składek na fundusz bezrobocia

i nadesłać takowy do Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia.

Formularze do tego potrzebne nabyć można w składzie

Drukarni Przemysłowej
Rynek Bednarski 1.

Reklama dźwignią handlu!

W najlepszych gatunkach!!!

MYDŁO i PROSZKI do prania

poleca po najniższych cenach

Wiktor Olszewski
Toruńska 36.

Piece skrzynkowe i kwintowe
Rury i kolana
Widły do buraków i kartofli
Kopaczki do bur. i kartofli
Noże do obcin. buraków
Podkowy i podkowce
Wagi stoł. i belkowe
Wszelkie okucia budowlane i narzędzia dla rzemieślników oraz wszelkie sprzęty **domowe i kuchenne**

poleca po najniższych cenach

Wojciech Balcerowicz
Chełmża, Rynek 13.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **wrzesień** za 2,34 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ______________________

Miejscowość: ______________ ulica i nr. ______________

Kwit pocztowy

Zł ______________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** za **wrzesień 1929 r.** odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

______________, dnia ______________ 1929 r.

podpis: ______________

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **wrzesień 1929 r.** za 2,34 zł. wraz z opłatami pocztowemi. „Przegląd Pomorski" proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: ______________________

Miejscowość: ______________ ulica i nr. ______________

Kwit pocztowy

Zł ______________

tytułem przedpłaty na **„Przegląd Pomorski"** na miesiąc **wrzesień 1929 r.** odebrałem co niniejszem potwierdzam.

______________, dnia ______________ 1929 r.

podpis: ______________